

(บทความ/สารกฎหมายน่ารู้ ฉบับที่ ๖ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐)

การดำเนินการทางวินัยกรณีข้าราชการเรียกรับเงินจากราชการ

กลุ่มงานวินัยและนิติการ
กลุ่มบริหารงานบุคคล สพป.อุทัยธานี เขต ๒

สำหรับบทความ/สารกฎหมายน่ารู้ ฉบับนี้จะขอนำเสนอกรณีเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย และแนวทางการลงโทษของข้าราชการซึ่งมีพฤติการณ์เรียกรับและรับเงินจากผู้สมัครสอบเพื่อเข้ารับราชการโดยเป็นคำวิงวอนช่วยเหลือ แม้ต่อมาข้าราชการรายดังกล่าวจะได้คืนเงินให้ผู้สมัครสอบที่ตนได้เรียกรับจนครบถ้วนแล้ว ประกอบกับที่ผ่านมาก็มีเคยมีประวัติการกระทำผิดวินัยมาก่อน กรณีเช่นนี้ ผู้บังคับบัญชาจะสามารถนำเหตุดังกล่าวมาลดหย่อนโทษได้หรือไม่ อย่างไร และสุดท้ายแล้วพฤติการณ์การกระทำผิดเกี่ยวกับการเรียกรับเงินจะต้องดำเนินการลงโทษในระดับใด ในวันที่จึงได้นำอุทธรณ์คดีปกครองที่เกี่ยวกับกรณีข้าราชการซึ่งอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนเรียกรับผลประโยชน์มาฝากทุกท่าน เพื่อจะได้ทราบถึงแนวทางในการลงโทษ และนำไปถือปฏิบัติอีกทั้งจะได้พึงระมัดระวังอย่าได้กระทำในลักษณะดังกล่าว โดยมีใจความว่า “ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการถูกกล่าวหาว่า ได้ร่วมกับสามีใช้ตำแหน่งหน้าที่ราชการเรียกรับและรับเงินจากผู้สมัครสอบเพื่อบรรจุเป็นพนักงาน อบต. แต่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นการกู้ยืมเงินกันเพื่อลงทุนทำการค้าข้าวสารโดยมีการทำสัญญากู้กันไว้ ต่อมาคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยได้พิจารณาและมีความเห็นเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (อธิบดีกรมการปกครอง) ว่าเป็นพฤติการณ์แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ภายหลังจากผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (นายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี) มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ตามมติของ ก.พ. จึงฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่ง โดยเห็นว่าคำสั่งให้ไล่ออกเป็นการใช้ดุลพินิจหนักกว่าพฤติการณ์ที่กระทำ เพราะได้คืนเงินครบถ้วนแล้ว ตนไม่เคยกระทำผิดวินัยมาก่อนและปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความดีความรับผิดชอบมาตลอด จึงควรลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการ

ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดี ถือเป็นเหตุอันควรลดหย่อนโทษให้เป็นปลดออกจากราชการหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ฟ้องคดีรับราชการมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ย่อมรู้ดีว่าการเรียกรับและรับเงินจากผู้ประสงค์จะเข้ารับราชการเพื่อเป็นคำวิงวอนให้ได้เข้ารับราชการ เป็นเรื่องที่ข้าราชการที่ดีไม่ควรปฏิบัติพฤติการณ์จึงถือเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงของทางราชการ ซึ่งแม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าได้คืนเงินให้แก่ผู้ร้องเรียนแล้วก็ตาม ก็ไม่อาจลบล้างความผิดที่ตนได้กระทำสำเร็จไปแล้วได้ การรับราชการมานาน มีความดีความชอบและไม่เคยกระทำผิดวินัยมาก่อน ก็ไม่อาจใช้เป็นเหตุในการลดหย่อนโทษเป็นให้ปลดออกจากราชการได้เช่นกันอีกทั้ง ได้มีมติ ก.พ. ตามหนังสือเวียน ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ กรณีการลงโทษข้าราชการที่เรียกรับเงินจากราชการ เพื่อฝากเข้าทำงานในหน่วยงานที่ตนไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และความร้ายแรงแห่งกรณีอยู่ในระดับเดียวกับกรณีความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ โดยให้ลงโทษไล่ออกจากราชการและเหตุอันควรปราณีใด ๆ ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ ดังนั้น คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจึงเหมาะสมแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๑๗/๒๕๕๘)^๑

^๑ นายปกครอง (นามแฝง). (๒๕๕๘, ๑๘ กรกฎาคม). คอลัมน์คดีปกครอง. บ้านเมือง